

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 8Co/12/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1112219224
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 12. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jana Vičková
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2019:1112219224.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Bratislave v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Vičkovej a členov senátu JUDr. Ondreja Krajča a JUDr. Moniky Holicekej v spore žalobcov: X/ T. H., Z. Z. XX, Z., X/ X.. R.. O. Z., H., Z. K. XX, Z., zastúpených: Mgr. Peter Arendacký, advokát so sídlom Železničiarska 13, Bratislava, proti žalovanému: Slovenská republika, za ktorú konajú: 1/ Ministerstvo vnútra SR, Pribinova 2, Bratislava, 2/ Generálna prokuratúra SR, Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy z titulu vydania nezákonného rozhodnutia a nesprávneho úradného postupu, o odvolaní žalobcov proti rozsudku Okresného súdu Bratislava I zo dňa 14. novembra 2017 č.k. 8C/123/2012-241, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e** .
Žalovanému náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým rozsudkom zamietol súd prvej inštancie žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali zaplataenia 374 217, 50 eur spolu s úrokom z omeškania, žalovaným nárok na náhradu trov konania nepriznal. Poukázal na to, že žalobcovia sa v danej veci domáhali náhrady škody vo forme ušlého zisku vo výške 256 717, 50 eur, náhrady škody, ktorá im vznikla zaplatením trov právneho zastúpenia ich obhajcov vo výške 7 500 eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 110 000 eur, titulom zodpovednosti štátu za škodu, ktorá im bola spôsobená nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestom konaní. Vychádzal zo zistenia, že vyšetrovatelka Okresného riaditeľstva PZ Bratislava III, Úrad justičnej a kriminálnej polície, odbor ekonomickej kriminality, uznesením č. k. ORP-416/OEK-B3-2005 zo dňa 12. 06. 2007, v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. 06. 2007, vzniesla obvinenie proti žalobcom pre trestný čin porušovania autorského práva spolupáchateľstvom. Tomuto uzneseniu predchádzalo uznesenie zo dňa 29. 04. 2005 o začatí trestného stíhania vo veci samej. Prokurátor Okresnej prokuratúry Bratislava III uznesením č. k. 1Pv 522/2005 zo dňa 03. 07. 2007, zamietol sťažnosť žalobcov proti uzneseniu o vznesení obvinenia ako nedôvodnú. Generálna prokurátora SR uznesením č. k. IV Pv 67/2007 zo dňa 02. 08. 2007, zrušila právoplatné uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti žalobcov zo dňa 03. 07. 2007 a o vznesení obvinenia žalobcom zo dňa 12. 06. 2007 v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. 06. 2007 z dôvodu, že v konaní, ktoré im predchádzalo bol porušený zákon v neprospech žalobcov, a vyšetrovatelke bolo prikázané, aby o veci znovu konala a rozhodla. Následne uznesením zo dňa 15. 08. 2008 podľa § 215 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku trestné stíhanie vo veci bolo zastavené, lebo nie je tento skutok trestným činom a nie je dôvod na postúpenie veci. Prokurátor uznesením zo dňa 05. 11. 2008, zamietol sťažnosť právnej zástupkyne poškodeného proti uzneseniu vyšetrovatelky o zastavení trestného stíhania. Zistený skutkový stav po právnej stránke posúdil podľa § 1 písm. a/, b/, § 3 ods.1, § 5 ods.1, § 6 ods.1, ods.2, § 7, § 9 ods.1, ods.2, § 15 ods.1, § 17 ods. 1,ods. 2, ods.3, ods.4, ods.5 , § 18 ods.1, ods. 2, ods.3, § 19 ods.1 zákona č. 514/2003 Z. z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci. Ustálil, že za nezákonné rozhodnutie, považujú žalobcovia právoplatné uznesenie

vyšetrovatelky zo dňa 12. 06. 2007, v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. 06. 2007, o vznesení obvinenie proti žalobcom, ktoré bolo spolu s uznesením prokurátora zo dňa 03. 07. 2007 o zamietnutí sťažnosť žalobcov, zrušené uznesením GP SR zo dňa 02. 08. 2007 z dôvodu, že v konaní, ktoré im predchádzalo bol porušený zákon v neprospech žalobcov, a vyšetrovatelke bolo prikázané, aby o veci znovu konala a rozhodla. Tento právny základ posúdil ako dôvodný, pretože právoplatné uznesenie vyšetrovatelky o vznesení obvinenia zo dňa 12. 06. 2007 v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. 06. 2007 bolo zrušené pre nezákonnosť uznesením GP SR zo dňa 02. 08. 2007. Pokiaľ sa však žalobcovia svojich nárokov domáhali i titulom ďalšieho nezákonného rozhodnutia - uznesenia vyšetrovatelky o začatí trestného stíhania vo veci samej zo dňa 29. 04. 2005, a to s poukazom na uznesenie vyšetrovatelky o zastavení trestného stíhania vo veci samej zo dňa 15. 08. 2008, mal za to, že tento právny základ nie je dôvodný, pretože právoplatné uznesenie vyšetrovatelky o začatí trestného stíhania vo veci samej zo dňa 29. 04. 2005 nikdy nebolo zmenené, ani zrušené príslušným orgánom. Uviedol, že zastavenie trestného stíhania vo veci samej, nemá v danom prípade právne následky ako prípadné zrušenie uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci samej prokurátorom. Extenzívny výkladom zákona č. 58/1969 Zb., ako aj zákona č. 514/2003 Z. z., bol síce judikatúrou prijatý záver, že z pohľadu nároku na náhradu škody má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť aj zastavenie trestného stíhania, avšak uvedený záver nemôže byť prijímaný absolútne a bezvýhradne. Uviedol, že za nesprávny úradný postup a za nezákonné rozhodnutie nemôže byť automaticky považované každé začatie trestného stíhania, resp. každé vznesenie obvinenia, ktoré nevedlo k právoplatnému odsúdeniu obvineného, resp. obžalovaného, bez posúdenia a zohľadnenia osobitostí trestného prípadu. Pokiaľ sa žalobcovia svojho nároku domáhali titulom nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní z dôvodu, že im nebolo doručené uznesenie o zastavení trestného stíhania zo dňa 15. 08. 2008, ktorý prokuratúra považovala za súladný so zákonom, dospel k záveru, že nezistil nesprávny úradný postup, pretože vyšetrovatelka v súlade s § 215 ods. 4, 5 Trestného poriadku nedoručovala žalobcom uznesenie o zastavení trestného stíhania vo veci samej. Konštatoval, že uznesením vyšetrovatelky zo dňa 15. 08. 2008 došlo k zastaveniu trestného stíhania, ktoré bolo začaté uznesením zo dňa 29. 04. 2005, preto podľa § 215 ods. 4, 5 Trestného poriadku mohla vyšetrovatelka trestné stíhanie zastaviť. Keďže v takomto prípade nikto nemá postavenie podozrivého ani obvineného, doručuje sa takéto uznesenie iba prokurátorovi, poškodenému a oznamovateľovi. Keďže toto procesné postavenie žalobcovia nemali, konali vyšetrovatelka i prokurátor, ktorý právne odobril postup vyšetrovatelky, v súlade so zákonom. Vyšetrovatelka ani nebola povinná podľa Trestného poriadku dávať na vedomie, oznamovať (napr. listom), žalobcom, že došlo k zastaveniu trestného stíhania, kde boli žalobcovia predtým obvinení. Za dôvodnú vyhodnotil námietku žalovaných, že žalobcovia nepreukázali vznik škody vo forme ušlého zisku, ktorá by im mala vzniknúť ako fyzickým osobám. Zastával názor, že vznik prípadnej škody, ktorá mohla vzniknúť obchodnej spoločnosti, kde boli žalobcovia spoločníci a konatelia, nie je totožný so škodou, ktorá im mohla vzniknúť ako fyzickým osobám. Za dôvodnú považoval žalovanými vznesenú námietku premlčania s poukazom na to, že uznesenie GP o zrušení uznesenia prokurátora o zamietnutí sťažnosti žalobcov a uznesenia o vznesení obvinenia, bolo doručené žalobkyňi dňa 13. 08. 2007 a žalobcovi dňa 10. 08. 2007. Dňom nasledujúcim po doručení začala plynúť obom žalobcom trojročná premlčacia doba na úspešné uplatnenie nároku na náhradu škody. Premlčacia lehota u žalobkyne 1/ začala plynúť dňa 14. 08. 2007 a uplynula 14. 08. 2010 a žalobcovi 2/ začala plynúť dňa 11. 08. 2007 a uplynula dňa 11. 08. 2010, pričom žalobcovia podali žiadosť o predbežné prerokovanie nároku dňa 08. 07. 2011 na MS SR, teda po premlčacej lehote. Dodal, že žalobcovia uplatnenie nároku odvodzovali aj na základe medializácie ich osoby v súvislosti s vedením trestného konania. Žalobcovia si mohli nárok na náhradu škody, resp. nemajetkovej ujmy, uplatniť voči médiám, ktoré za splnenia predpokladov pre priznanie nemajetkovej ujmy, podľa § 11 až § 13 Občianskeho zákonníka by boli pasívne vecne legitimované subjekty. Pokiaľ sa žalobcovia domáhali i náhrady škody, ktorá im vznikla zaplatením trov právneho zastúpenia vo výške 7 500 eur a náhrady nemajetkovej ujmy vo výške 110 000 eur, žalobu žalobcov v časti týchto nárokov, ktorého sa žalobcovia domáhajú titulom nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia zamietol z dôvodu premlčania, nepreukázania vzniku škody a majetkovej ujmy a príčinnej súvislosti (daný je iba právny základ - existencia nezákonného rozhodnutia). V časti týchto nárokov, ktorého sa žalobcovia domáhajú titulom nezákonného rozhodnutia uznesenia o začatí trestného stíhania, zamietol z dôvodu nepreukázania právneho základu, nepreukázania vzniku škody a príčinnej súvislosti a žalobu žalobcov v časti týchto nárokov, ktorého sa žalobcovia domáhajú titulom nesprávneho úradného postupu, zamietol z dôvodu nepreukázania právneho základu, nepreukázania vzniku škody

a príčinnej súvislosti. O náhrade trov konania rozhodol s poukazom na to, že žalovaným v súvislosti s prejednávanej vecou trovy konania nevznikli.

2. Proti tomuto rozsudku podali v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalobcovia, ktorí sa domáhali jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), d), f), h) C.s.p. Poukázali na okolnosti predchádzajúce začatiu trestného stíhania a postup orgánov činných v trestnom konaní po začatí trestného stíhania označili ako hon na spoločnosť STORIN spol. s r.o. a jej konateľov. Dodali, že samotné trestné konanie by možno vyznelo inak, pokiaľ by orgány činné v trestnom konaní postupovali a rozhodovali v súlade s právnymi predpismi. Poukázali na opakované svojvoľne vydávané rozhodnutia o vznesení obvinenia bez toho, aby v neskoršom uznesení boli zohľadnené dôvody zrušenia predchádzajúceho uznesenia, čo v nich podnietilo podozrenie, že trestné konanie je vedené účelovo. Poukázali na svoju obavu o šikanóznom pokračovaní trestného konania s dôrazom na skutočnosť, že vznik ujmy nemožno viazať na jednotlivé rozhodnutia o vznesení obvinenia, ale na trestné konanie ako také. Vytýkali súdu prvej inštancie nepreskúmateľnosť rozhodnutia, keď sa vôbec nezmienal o posúdení ich nárokov vo vzťahu k ostatným rozhodnutiam o vznesení obvinenia aj z titulu ktorých si uplatňovali svoje nároky. Vytýkali tiež súdu prvej inštancie, že pochybil v otázke posúdenia rozhodnutia o začatí trestného stíhania zo dňa 29. 04. 2005, resp. posúdenia postupu orgánov činných v trestnom konaní v priebehu celého trestného stíhania, ktoré neuznal za titul spôsobilý založiť zodpovednosť štátu za ujmu spôsobenú žalobcom. V tejto súvislosti zdôraznili, že trestné stíhanie bolo vedené pre skutok, ktorý nebol trestným činom, týkalo sa to výlučne nich ako konateľov spoločnosti STORIN spol. s r.o., a preto nebolo možné nezákonný zásah štátnych orgánov do ich práv obmedziť na čas vznesenia obvinenia, ale bolo potrebné ho vzťahovať na trestné konanie ako také. Zdôraznili, že trestné stíhanie v danom prípade nemalo byť vo veci začaté, a preto celý postup orgánov činných v trestnom konaní bol v tomto prípade nezákonný. Odvolávali sa na analogický výklad úpravy zodpovednosti štátu za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím s poukazom na to, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má tiež zastavenie trestného stíhania a oslobodenie spod obžaloby a skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie, na tom nič nemení. Na podporu svojej argumentácie poukázali na judikatúru Najvyššieho súdu SR. Mali zato, že v ich trestnom prípade došlo k závažnému zásahu do ich práv a teda aj samotné vedenie trestného stíhania bolo spôsobilé zasiahnuť do ich práv a spôsobiť im ujmu a zastavenie trestného stíhania má rovnaký význam ako zrušenie uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť a za zásah do ich práv je potrebné považovať celé nezákonne vedené trestné konanie, ktoré je tak spôsobilým právnym základom náhrady škody. Nie je preto možné považovať ich nároky za premičané. V tej súvislosti poznamenali, že začatie plynutia premičacej doby sa viaže na doručenie rozhodnutia, ktorým bolo nezákonné rozhodnutie zrušené, v danom prípade rozhodnutím o zastavení trestného stíhania, ktoré im však nikdy nebolo doručené. Namietali nepreskúmateľnosť rozsudku súdu prvej inštancie vzhľadom na absenciu posúdenia okolností týkajúcich sa prejednávanej veci. K uplatnenej náhrade škody vo výške ušlého zisku poukázali na to, že sú výlučnými spoločníkmi v spoločnosti STORIN spol. s r.o. vlastniacimi 100% obchodný podiel. O zisku spoločnosti by tak oni výlučne rozhodovali a jeho ďalšie použitie je v tomto smere bez významu. Absencia tohto zisku znamenala majetkovú ujmu na ich strane ako spoločníkov, a to v podobe ušlého zisku, keďže za bežného chodu vecí by im spoločnosť vyplatila ich podiel na zisku alebo by sa ich ušlý zisk prejavil v rozdieli medzi hodnotou, ktorú ich obchodný podiel v spoločnosti mohol pri bežnom chode vecí mať a ktorý reálne mal. Namietali, že by ku vzniku škody v podobe ušlého zisku došlo medializáciou trestného stíhania s poukazom na to, že medializácia bola iba prostriedkom, akým sa odberatelia dozvedeli o skutočnosti, ktorá bola rozhodujúca pre ich rozhodnutia ukončiť obchodné vzťahy. Medializované informácie vychádzali zo skutočnosti, nakoľko trestné stíhanie bolo skutočne voči nim vedené, média neporušili žiadnu svoju povinnosť, nekonali nezákonne, keď informovali o postupe štátnych orgánov voči nim. Mali zato, že v danej veci je celkom zrejme jedinou okolnosťou, bez ktorej by nedošlo ku škode a nemajetkovej ujme, práve ich trestné stíhanie a považovali tak za splnenú aj existenciu príčinnej súvislosti. Vo vzťahu k zamietnutiu náhrady škody vo výške nákladov vynaložených na právne zastúpenie vytýkali súdu prvej inštancie, že nijako nekonkretizoval ako ku svojim záverom o tom, že ju nepreukázali, prišiel, a preto zaťažil svoje rozhodnutie aj v tejto časti vadou nepreskúmateľnosti.

3. Žalovaný, zastúpený 1/, vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov uviedol, že považuje rozsudok súdu prvej inštancie za správny, keďže sa súd stotožnil s viacerými jeho námietkami v predmetnej veci a vzhľadom na to, že v odvolaní žalobcov nie sú uvedené žiadne dôvody, ktoré by preukazovali nesprávnosť rozhodnutia súdu prvej inštancie, navrhol rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

4. Žalovaný, zastúpený 2/, vo svojom vyjadrení k odvolaniu žalobcov poukázal na to, že judikatúra, na ktorej analogické použitie sa odvolávajú bola prekonaná, nálezom Ústavného súdu SR sp.zn. II. ÚS 163/2013- 50 zo dňa 13. 11. 2013 a rozsudkom ESL P č. 57404/08 z 20.06. 2013 Lavrechov proti Českej republike, ktorý je dokonca v priamom rozpore s judikatúrou Najvyššieho súdu SR, ktorá prijala extenzívny výklad § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. Vo vzťahu k uzneseniu o začatí trestného stíhania zo dňa 29. 04. 2005 poukázal na to, že žalobou pred súdom je možné domáhať sa nároku až po jeho predbežnom prerokovaní a rovnako uvedené platí pri rozširovaní petitu žaloby. Upriamil pozornosť na to, že žalobcami namietané dlhodobé kriminalizovanie ich osôb počas celého trestného konania pozostávalo z troch mesiacoch, počas ktorých mali postavenie obvinených z trestného činu porušovania autorského práva. Podľa jeho názoru iba uznesenie o vznesení obvinenia je spôsobilé zasiahnuť stíhanej osobe do jej práv a slobôd, nakoľko iba s takýmto procesným postavením Trestný poriadok spája obmedzenia a ukladá obvinenému povinnosti. Uznesenie o začatí trestného stíhania tak nie je rozhodnutie, ktoré je spôsobilé spôsobiť škodu konkrétnej fyzickej osobe, jeho vydanie je procesnou podmienkou, bez ktorej nemožno vykonávať úkony podľa Trestného poriadku. Uznesenie o začatí trestného stíhania sa totiž vydáva vtedy, keď je dostatočne preukázané, že oznámený skutok sa stal a má znaky niektorého trestného činu uvedeného v osobitnej časti Trestného zákona, bez väzby na konkrétnu osobu, ktorej by mohol spôsobiť ujmu na jej právach. Uvedenému svedčí aj obsah uznesenia o začatí trestného stíhania, ktoré neobsahuje odôvodnenie. Súd prvej inštancie sa tak správne vysporiadal s jednotlivými nárokmi a správne neuznal uznesenie o začatí trestného stíhania za rozhodnutie spôsobilé na náhradu škody. Opakovane poukázal na to, že v danom prípade nie možné bez predbežného prerokovania nároku rozširovať žalobný petit o nároky, ktoré neboli predbežne prerokované. Žalobcovia si totiž v žalobe uplatnil nad rámec predbežne prerokovaného nároku aj náhradu škody spôsobenej nezákonným postupom ako aj ďalšími nezákonnými rozhodnutiami. K námietke týkajúcej sa nedoručenia uznesenia o zastavení trestného stíhania poukázal na § 215 ods. 4 ods. 5 Trestného poriadku podľa ktorého policajt je oprávnený zastaviť trestné stíhanie iba v prípade, keď nie je vznesené obvinenie konkrétnej osobe, teda koná iba o skutku, nikto v takomto konaní nemá postavenie podozrivého ani obvineného, a preto sa uznesenie doručí iba prokurátorovi, resp. oznamovateľovi alebo poškodenému. Vyšetrovateľ preto konal v súlade so zákonom, keď uznesenie o zastavení trestného stíhania nedoručil žalobcom, nakoľko v trestnom konaní v danom štádiu nemali žiadne procesné postavenie. Vo vzťahu k uplatnenému nároku na náhradu ušlého zisku namietal nedostatok aktívnej legitímácie žalobcov, ktorí podali žalobu ako fyzické osoby, na čom nič nemení skutočnosť, že boli jediní konatelia spoločnosti, ktorej; ako počas celého konania tvrdili; vznikol nárok na náhradu škody spočívajúci v ušlom zisku. Napokon dodal, že znalecký posudok č. 5/2010 vyčíslil výšku ušlého zisku v spoločnosti spôsobenej nekalou súťažou v dôsledku realizovanej mediálnej kampane skupinou vydavateľov. Z uvedených dôvodov navrhol odvolanie žalobcu zamietnuť a rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdiť.

5. Odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie v medziach uplatňovaných odvolacích dôvodov, ktorými je viazaný (§ 379 a § 380 ods. 1 C.s.p.), bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 C.s.p. a contrario v spojení s § 219 ods. 3 C.s.p.) a viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 C.s.p.) dospel k záveru, že odvolanie žalobcov nie je dôvodné.

6. V preskúmvanej veci súd prvej inštancie s náležitou starostlivosťou zisťoval základné predpoklady vzniku objektívnej zodpovednosti štátu za škodu (ujmu) spôsobenú nezákonnými rozhodnutiami a nesprávnym úradným postupom orgánov činných v trestnom konaní v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade ktorej musia byť súčasne splnené tri podmienky, a to: 1/ existencia škody alebo nemajetkovej ujmy, 2/ nezákonné rozhodnutie alebo nesprávny úradný postup a 3/ príčinná súvislosť medzi škodou (ujmou) a nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom. Súd prvej inštancie dôvody, pre ktoré žalobu zamietol, aj náležite vysvetlil v súlade s požiadavkami vyplývajúcimi z § 220 ods. 2 C.s.p., keď v potrebnom rozsahu poukázal na rozhodujúce skutočnosti zistené na základe výsledkov vykonaného dokazovania ako aj na prijaté právne závery, uviedol dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil ako po stránke skutkovej, tak aj po právnej stránke, a zároveň sa dôsledne vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi sporových strán, dal potrebné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné námietky strán sporu súvisiace s predmetom konania. Odôvodnenie napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie je tak dostatočným podkladom pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní z hľadiska správnosti zaujatých záverov, proti týmto záverom súdu prvej inštancie mohli žalobcovia náležite skutkovo a právne argumentovať, a preto v tejto súvislosti bolo zachované ich právo na spravodlivý súdny proces, nebola im odňatá možnosť konať pred súdom len z dôvodu, že odôvodnenie rozhodnutia

nezodpovedá ich predstavám a očakávaniam, a preto nimi uplatnený odvolací dôvod založený na tvrdení, že bolo porušené ich právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, nemôže obstáť.

7. Súd prvej inštancie správne ustálil právny základ zodpovednosti štátu za škodu (ujmu), keď za nezákonné rozhodnutie považoval právoplatné uznesenie vyšetrovateľky zo dňa 12. 06. 2007 v spojení s opravným uznesením zo dňa 29. 06. 2007 o vznesení obvinenia proti žalobcom za trestný čin porušovania autorského práva spolupáchateľstvom, ktoré uznesenie bolo; spolu s uznesením prokurátora zo dňa 03. 07. 2007 o zamietnutí sťažnosti žalobcov; zrušené uznesením Generálneho prokurátora SR zo dňa 02. 08. 2007 pre porušenie zákona v neprospech žalobcov. Žalobcom tak vznikol nárok na náhradu škody (ujmy) spôsobenej nezákonným rozhodnutím podľa § 6 ods.1 zákona č. 514/2003 Z. z. V tejto časti súd prvej inštancie správne žalobu zamietol z dôvodu žalovaným úspešne vznesenej námietky premlčania, vychádzajúc z doručenia zrušujúceho rozhodnutia (uznesenia zo dňa 02.08.2007) žalobcom s poukazom na § 19 ods. 1, 3 zákona č. 514/2003 Z.z. Správnosť uvedeného záveru súdu prvej inštancie žalobcovia v podanom odvolaní nespochybnili žiadnou námietkou.

8. Odvolací súd sa stotožnil so záverom súdu prvej inštancie, že za nezákonné rozhodnutie nemožno považovať uznesenie vyšetrovateľky o začatí trestného stíhania vo veci samej zo dňa 29. 04. 2005, i keď bolo neskôr trestné stíhanie vo veci samej zastavené uznesením vyšetrovateľky zo dňa 15.08.2008. Správne preto; pre nedostatok právneho základu; zamietol žalobu žalobcov, ktorou sa domáhali náhrady škody titulom nezákonného uznesenia o začatí trestného stíhania. Neobstojí ani argumentácia žalobcov, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania sa má posudzovať ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, s tým, že za rozhodnutie, ktorým došlo k zrušeniu uznesenia o začatí trestného stíhania vo veci, sa má považovať uznesenie o zastavení trestného stíhania vo veci.

9. Právoplatné uznesenie vyšetrovateľky o začatí trestného stíhania vo veci samej zo dňa 29. 04. 2005, ako na to správne poukázal i súd prvej inštancie, nikdy nebolo zmenené ani zrušené príslušným orgánom, a zastavenie trestného stíhania vo veci nemá podľa názoru odvolacieho súdu v danom prípade rovnaké právne následky ako zastavenie trestného stíhania v prípade vznesenia obvinenia, kedy sa právoplatné uznesenie o vznesení obvinenia považuje za zrušené zastavením trestného stíhania obvinených osôb.

10. Ani za analogického použitia právnej úpravy v § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. a súvisiacej judikatúry Najvyššieho súdu SR, na ktorú sa žalobcovia v konaní odvolávali, nemožno vyvodit' taký právny záver, že nárok na náhradu škody spôsobenej začatím trestného stíhania vo veci samej sa má posudzovať ako nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Uznesenie, ktorým bolo začaté trestné stíhanie za skutok, ktorý by mohol byť trestným činom, totiž nie je rozhodnutie, ktorým by bolo možné spôsobiť škodu (ujmu) konkrétnej fyzickej osobe. Jeho vydanie je procesnou podmienkou, bez ktorej nemožno vykonávať úkony podľa Trestného poriadku, uznesenie o začatí trestného stíhania sa totiž vydáva vtedy, keď je dostatočne preukázané, že oznámený skutok sa stal a má znaky niektorého trestného činu, bez väzby na konkrétnu osobu, ktorej by mohlo spôsobiť ujmu na jej právach. Toto uznesenie sa nedoručuje osobám podozrivým (neskôr obvineným z trestného činu), nie je proti nemu prípustná sťažnosť a neobsahuje ani odôvodnenie. Až uznesením o vznesení obvinenia sa vedie trestné konanie voči konkrétnej osobe, ktorej Trestný zákon a Trestný poriadok priznáva práva a povinnosti vyplývajúce z postavenia obvineného. Uznesením o začatí trestného stíhania sa vedie trestné stíhanie proti neznámych osobám, je vedené trestné konanie vo veci skutku, ktorým mohlo dôjsť ku spáchaniu trestného činu, nejde tak o trestné stíhanie voči konkrétnej osobe, a preto iba uznesenie o vznesení obvinenia je spôsobilé zasiahnuť do práv a slobôd osoby, na jeho základe stíhanej, nakoľko iba s takýmto procesným postavením Trestný poriadok spája obmedzenia a ukladá obvinenému povinnosti. Na uvedenom závere nič nemení skutočnosť, že trestné stíhanie bolo vedené pre skutok, ktorý napokon nebol trestným činom. Žalovaný tak dôvodne argumentuje, že za nezákonné rozhodnutie nemožno považovať uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci po tom, ako bolo trestné stíhanie vo veci zastavené.

11. Zhodne so súdom prvej inštancie posúdil aj odvolací súd ako nedôvodný nárok žalobcov na náhradu škody titulom nesprávneho úradného postupu orgánov činných v trestnom konaní podľa § 9 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z. a stotožnil sa s dôvodmi, ktoré viedli súd prvej inštancie k záveru, že postup orgánov činných v trestnom konaní bol v súlade so zákonom (§ 215 ods. 5 Trestného poriadku).

12. Pokiaľ žalobcovia považovali za nezákonné rozhodnutia aj uznesenia zo dňa 10.10.2005, 20.04.2006, 23.10.2006, ktorými boli voči nim opakovane vznesené obvinenia, odvolací súd poukazuje na to, že tieto uznesenia boli vždy; na základe žalobcami podanej sťažnosti ako riadneho opravného prostriedku; zrušené. Vzhľadom na to, že rozhodnutie vydané orgánom verejnej moci je spôsobilé založiť zodpovednosť štátu len vtedy, ak nadobudlo právoplatnosť (stáva sa tak záväzným), nemožno

považovať tieto žalobcami označené uznesenia o vznesení obvinenia za nezákonné v zmysle § 6 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z.

13. Ako neopodstatnené posúdil odvolací súd námietky žalobcov, ktorými spochybňovali správnosť záveru súdu prvej inštancie, že nepreukázali vznik ušlého zisku a jeho príčinnú súvislosť s nezákonnými rozhodnutiami (nesprávnym úradným postupom). Odvolací súd zhodne so súdom prvej inštancie dospel k záveru, že hoci boli žalobcovia spoločníci a konatelia spoločnosti STORIN, spol. s r. o., ktorej mala vzniknúť škoda v podobe uplatňovaného ušlého zisku, nie sú aktívne vecne legitimovaní, pokiaľ sa jej zaplata domáhajú ako fyzické osoby. Žalobcovia by boli aktívne legitimovanými len vo vzťahu k nároku na náhradu takej škody, ktorá by im ako spoločníkom vznikla znížením hodnoty obchodného podielu alebo znížením očakávaného podielu na zisku. Vzhľadom na nedostatok aktívnej legitimácie žalobcov je potom právne bezvýznamná ich odvolacia námietka, že súd prvej inštancie nesprávne posúdil existenciu príčinnej súvislosti medzi trestným stíhaním a vznikom ušlého zisku, pokiaľ konštatoval, že nároku na náhradu ušlého zisku sa mali domáhať proti médiám. Záver súdu prvej inštancie, že žalobcovia nepreukázali vznik škody, ktorá im mala vzniknúť zaplatením trov právneho zastúpenia, má oporu vo výsledkoch vykonaného dokazovania. Žalobcovia neunesli v konaní dôkazné bremeno vo vzťahu k rozhodujúcim skutočnostiam pre posúdenie výšky nároku na náhradu trov obhajoby, a preto súd prvej inštancie postupoval správne pokiaľ tento nepriaznivý procesný následok premietol do zamietnutia žaloby. Súd prvej inštancie správne posúdil aj nárok žalobcov na náhradu nemajetkovej ujmy pokiaľ žalobu aj v tejto časti zamietol pre nedostatok právneho základu zodpovednosti štátu za vznik tejto ujmy. Vzhľadom na absenciu nezákonného rozhodnutia či nesprávneho úradného postupu pre priznanie náhrady nemajetkovej ujmy, nepovažoval odvolací súd za potrebné vysporiadať sa s argumentáciou žalobcov, že médiá, ktoré informovali o trestnom stíhaní neporušili žiadnu svoju povinnosť, nekonali nezákonne, a preto nemôžu byť pasívne legitimovanými vo vzťahu k nároku na náhradu nemajetkovej ujmy.

14. S ohľadom na uvedené možno zhrnúť, že súd prvej inštancie sa v preskúmvanej veci náležite vysporiadal s otázkou splnenia predpokladov zodpovednosti žalovaného za vznik škody a nemajetkovej ujmy so zreteľom na všetky žalobcami v priebehu konania tvrdené relevantné skutočnosti vo väzbe na výsledky vykonaného dokazovania, a po dôkladnej úvahe vydal svoje rozhodnutie v súlade s platnou právnou úpravou. Súdu prvej inštancie nemožno so zreteľom na obsah odvolacích dôvodov vytknúť žiadne pochybenie pri skutkovom či právnom posúdení danej veci, a preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil podľa § 387 ods. 1 C.s.p.

15. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 C.s.p. v spojení s 255 ods. 1 C.s.p., podľa ktorého v odvolacom konaní úspešnému žalovanému vznikol nárok na náhradu trov odvolacieho konania v celom rozsahu. Podľa obsahu spisu žalovanému žiadne trovy nevznikli, je preto v súlade s čl. 17 základných princípov Civilného sporového poriadku, zakotvujúcim procesnú ekonómiu, rozhodnúť priamo tak, že žalovanému sa náhrada trov odvolacieho konania nepriznáva (uznesenie Najvyššieho súdu SR z 28.februára 2018 sp.zn. 7Cdo 14/2018 uverejnené pod R 72/2018 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR č. 8/2018).

16. Toto rozhodnutie bolo prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 C.s.p.).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky, pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe odvolacieho súdu, ktorá v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 C.s.p.). Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je

prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 C.s.p.).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1,2 C.s.p.).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 C.s.p.).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 C.s.p.).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 C.s.p.).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 C.s.p.). Povinnosť podľa odseku 1 neplatí, ak je dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, alebo ak je dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná, má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 C.s.p.).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 C.s.p.).